

A „Harmonia” zeneműkereskedés minden

HARMONIA
ZENE UJSÁG
és HANGVERSENY SZEMLE
Főelős szerkesztő
Dr. HUBAY KÁROLY

Kiadja
a „HARMONIA” zenemű- és zongorakereskedés részvénytársaság
Budapest, Váci-utca 9. szám.

Megjelenik minden hó 1, 10 és 20-án.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VÁCI-UTCA 9
a „HARMONIA” zenemű- és zongorakereskedésben.

veszélyének ingyen és bémmentre küldetik meg.

→ A magyar női karének egyesület és a „Budapesti Zeneművész Kör” hivatalos közlönye. ←

Millenium és zene.

Magyarország s a magyar állam fennállásának ezredik évfordulási ünnepe, immár a küszöbön van. Már csak alig másfél év választ el tőle, a mikor a világnak be kell mutatni a magyar nemzetnek s az országának azt a fokozatos haladást, fejlődést, melyet egy ezredév alatt minden téren manapságig elért. Angliát kivéve nincsen az európai kontinensen nép és ország, mely régebb alkotmányos étellel dicsekedhetnének, mint a magyar. Igaz, hogy kiváltságos rendi kaszturalom alapján lett az szervezve s állt fenn egészen az 1848-iki átalakulásig; de ily alakban is oly bámulatosan kombinált szervezeti erőnek volt az politikai forrása, mely ezer évig volt képes dacolni, száz meg száz veszéllyel és romboló ellenséggel. S hogy életét, fennállását még további ezredévre is biztosítsa, nem volt másra szüksége, minthogy a régi rendi alkotmány sánczeit a szabadság, jog, egyenlőség s testvériség elve alapján, az ország minden polgárára nézve kitágítsa s annak sánczkörébe, az egész ország minden ajku népét különbség nélkül belevonja.

Ez történt 1848-ban s ez fogja — bármit mondjanak az ellenlábások — a magyar állam fennállását további ezer évre is biztosítani. Mert azóta szabad tulajdona lett a népnek nemcsak a föld, hanem a nemzeti s állami élet minden anyagi s szellemi forrása is; s mert bűvös hatalma van a szabadságnak. Erőt fejleszt ki minden téren, erőt kölcsönöz még a gyengének is, s az összpontosított erők alkalmazásával, valamint már eddig is csodákat művelt e hazában, úgy ezentul még inkább lesz hivatva a második ezredéves életnek megbonthatatlan alapkövét letenni.

Nincs nemzet Európában, mely a kulturális tereken hat-hét évtizeden át gyorsabban kimagasló vívmányokat mutatott volna fel, mint a magyar. A ki a tudomány, irodalom és művészet terén, a magyar állam jelen stádiumában elfogulatlanul s tárgyilagosan széttekint: annak be kell ismernie, hogy a magyar fajnál életrevalóbb képességet — az adott időhöz aránylag viszonyítva — egyetlen európai népcsalád sem mutathat fel. A tudományos, az irodalmi, a művészeti egyetemes világ, tisztelet és elismeréssel említi a magyar szellemi nagyságok neveit s méltó helyet nyit nekik a nemzetközi versenyben.

De egy téren sem kellett a magyarnak kilenczven mértföldes sarukat felölteni, hogy csak némileg is a

művelt nemzetek mellé sorakozhassék, mint épp a zene terén, mely a legelhanyagoltabb, legelvárvultabb s mondjuk ki őszintén — a rendi privilegiumokkal járt büszkeség mellett — a leglenézettebb szellemi foglalkozást képezett e hazában. A régi magyar rendi világ, belső lelkiéletében, a legutolsó szerepet játszták a művészetek, ezek közt pedig a zene éppenséggel a legeslegutolsó. Kapóra jöttek tehát számára e tekintetben az országba korán bevándorolt fogékony és genialis cigányok, kik minden idegen ajku népfajok közül a leghamarább s a legátérzettebben asszimilálták magukat a magyarság előjogosított kis királyával, kik aztán teljesen rájuk is bízta a zene kezelését, dúsan kárpótolván őket anyagilag az általuk nyújtott élvezetekért, melyeknek önmaguk által való megszerzése, a mellett, hogy meg nem szokott fáradságukba került volna: még magukhoz méltónak sem tartották.

A szó szorosabb s magasabb értelmében, úgy az általános, mint a nemzeti zenei kultúra Magyarországon, alig vezethető vissza régebb időre, mint hat-hét évtizedre. E század elején még bölcsőkorát élte; a 30-as években kezdett először föleszmélni: 40-es években a nemzetközökhöz, a nemzeti aspirációk is csatlakoztak s a tiszta magyarság köréből akkor már számosan kimagasultak, nemcsak eredeti alkotásaikkal, hanem Erkel Ferencz a legmagasabb műforma, az opera terén is megteremtette az önálló nemzeti zenei kulturát. Az 50-es évek nyomasztó viszonyainak terhe alatt, mint a palma nőtt, aztán rohamosan: s a 60-as évek második szabadság-virulásában érte el öntudatos alkotásainak rózsakorát. A rákövetkező évtizedektől kezdve pedig, mint gazdag rakományokkal megterhelt gálya, feltartóztatlanul haladt tovább manapság a nemzetközi verseny széles országútján. — A millennium van, vagy legalább volna, hivatva a magyar kulturélet ez ágában is bemutatni a világnak azt a kronologikus haladást és fejlődést, mely egyik büszkeségét képezheti a magyarnak. Mert manapság már ott állunk, — s ezt önérzetesen elmondhatjuk — hogy ha nem is mennyiség és legmagasabb nivó, de aránylagos szám tekintetében, hogy nincs a zenének oly ága, oly műfaja, melyben nagyszámban ki ne állíthatnánk oly termékeket, melyek a világ bármely művelt nemzete zeneirodalmában is méltán helyet foglalhatnak. Egy tekintetben pedig éppenséggel unikum-számban mutathatjuk be magunkat, ez a magyar népirodalom. Oly szerfelett gazdag, változatos s pazar becsü kincsünk, ez eredetiség hangulat, forma,

dallamosság s jellemzetesség tekintetében, melylyel — bátran lehet állítani — semmi nemzete sem versenyezhet a világnak. S mennyiség tekintetében így is áll a dolog, mert nem túlozok, azt állítva, hogy ha a millenniumi kiállítás országos művészeti s főleg zenészeti szakbizottságának az országos kormány kellő anyagi eszközököt bocsátana a rendelkezésére: dalgyűjteményünk meghaladná a tizezer számot. Ezt aztán méltán nemzetközökhöz is méltányolni tudná, mint oly forrást, melyből minden irányban meríthetne. — De emellett nem játszanók az intenzív figyelemre nem méltó szerepet azzal sem, ha lehetséges volna mindazt a számtalan kulturtörténeti s fejlődési zenekiadványt és terméket mind egy tömegben kiállítani, a mi az előző századokban Magyarországon megjelent, különösen pedig a most folyó században, mely bizonyára mennyiség, minőség s műfaj tekintetében, egyformán tiszteletét és elismerését vonná maga után a művelt idegen látogatóknak. De közvetlen haszon lenne ez a magyar nagy közönséggel szemben is, mert ebből meggyőződnenek mindazok a Tamások, — van ezekből pedig igen sok — a kik még manapság is abban a hitben élnek, hogy a magyar egyetemes színészirodalmi világ csak a csárdásnál kezdődik és végződik. De vajjon nem a legnagyobb utópiális álomban ringatom-e magamat, mikor ilyen aspirációnak még csak a gondolatával is foglalkozni merek, egy magyar zenelap hasábjain? Én azt hiszem igen, mert igaz bár, hogy ehez nem kellene más mint az intéző körök belátása, nem is tulságos áldozatkészsége s főleg az ügy iránti lelkesedése, de ha művészetéről, főleg pedig zenéről van szó Magyarországon, akkor egyszerre nagyot hall a kormány, parlament s millenniumi kiállítási bizottság s rögtön kész a felelet, hogy nincs s háromszor is nincs pénz! Pedig én azt hiszem, hogy ez jobban felköltené a művelt idegenek figyelmét és érdekeltségét, mintha azt fogják látni — bár azt is érdemes tudni, — hogy hányféle fajtája van Magyarországon az oktalan állatok tenyésztésének, vagy hányféle öldöklő eszközt használt tíz századon keresztül? Mert hódítani szellemileg: erre van szüksége ma már a magyar faj és államnak első sorban. Erre nézve soha sem volna szabad azt hangoztatni, hogy nincs pénz! Sőt ha nem volna annyi, mint van sok más feleslegesre: még akkor is drága kamat mellett kellene rá költsön felvenni. Mert csak az a tőkéje nem vész kárba egy nemzetnek isoha, melyet a művészet felvirágoztatására fordít.

Id. Ábrányi Kornél.

Villamvilágítási és erőátviteli gyárak.

Házi, lakás és bolt villamos vezetéki berendezések

a villamos központi telephoz való kapcsolásra, jótállás mellett elvállaltnak.

Villamos és kombinált

csillárok, fali karok, álló lámpák stb.

dús választékban raktáron tartatnak

saját gyártmány

Siemens és Halske

Budapest,
Kerepesi-ut 9/a. szám.

VIII. ker.,

Különösen ajánljuk
a legkötünőbb szerkezetű
egyenáramu, valamint váltakozó áramu

ívlámpáinkat.

Költségvetések és felvilágosítások készséggel és díjtalanul szolgáltatnak.

„LYRA“ Wiener Productiv-Genossenschaft der Claviermacher
WIEN
Siebenbürgengasse 13.
Mindenféle barna és fekete
Stutz és „Mignon“ zongorák
keresztthurozva, amerikai rendszer szerint készítve.
Budapesti főraktár:
HARMONIA zongoraterem.

CARL HAMBURGER
zongoragyár
Bécsben, V., Mittersteig Nr. 23.
Magyarországon rendkívül elterjedt és kedvelt zongorákat ajánlja a zeneközönség figyelmébe.

GIRIKOVSKY A.
zongoragyár
Bécs, VI., Webgasse Nr. 3.
Nagyon keresett közepű és jó minőségű zongorák.

V. OESER
zongoragyár
Bécsben, VI., Magdalenenstrasse 58.
A legkeresettebb közepű zongorák amerikai rendszerrel dolgozva, keresztthurokkal ellátva.
Különösen szépek és ajánlatosak a
MIGNON-ZONGORÁK,
melyek kis alakban
szép és erős hanggal bírnak.

A. PROKSCH
zongoragyár
REICHENBERG BEN.
Elsőrangú gyártmányok gyönyörű hanggal és angol mechanikával
Disz-zongorák és pianinok
barna és fekete fából
ARANY VÉSETTEL
Folyton raktáron a HARMONIA-nál.

FRANZ PEUKERT
Bécs, V., Mittersteig Nr. 15.
Olcsóbb zongorák teljes jótállási képességgel. Különösen kedveltek a rövid Mignon zongorák barna vagy fekete fából.

PRODUKTIV-GENOSSENSCHAFT DER HARMONIUMMACHER WIENS
V., Hartmannsgasse 10
Bécs leghíresebb Harmonium-gyára. Különösen ajánlatosak a tartós és jó hangú iskolai Harmoniumok.

SHELL JÁNOS
uri- és női cipésmester
BUDAPEST,
Aranykéz-utca 4.

Rowland Macassar-Oil
For the growth, restoration and beautifying the human hair.
Udv. illatszertár
Vértessy Sándor
Krisztof-tér 8. szám.
Ajánlja
gazdagon felszerelt illat-raktárát
Rowland Kalydor Pears
Genuine Transp. Soap
For improving and beautifying the complexion
Eau de Cologne Russe Guerlain.
VELOUTINE
Poudre de Riz spéc. blanche, Rosée, Rachel.

Fontos hölgyeknek! Van szerencsém a t. hölgyvilág szíves tudomására hozni, miszerint **kizárólagosan csakis szakavatott női kiszolgálattal** berendezett
HÖLGYTERMEMET
BUDAPEST, VIII. ker., főherceg Sándor-utca 12. szám alá helyeztem át
Készítenek pontos méretek szerint: haskötők, méh előesési köldök és minden egyéb sérvkötők, orthopédiai fűzők egyenesítő- és járógépek.
Fő-üzlet: Budapest, Koronaherceg-utca 17. Kiváló tisztelettel **KELETI J.** cs. és kir. szab. kötszerész.
Köpes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

FALUDI ÉS TÁRSA
műterméből
Budapest, Szervita-tér 1 sz.
szerzi be.
KÉP-REJTVÉNY-VERSENY
Az előkelő hölgyvilág öltözékait a jó hírnévnek örvendő
FALUDI ÉS TÁRSA
műterméből
Budapest, Szervita-tér 1 sz.
szerzi be.
FALUDI ÉS TÁRSA
KAPUSZTÓK
ROBES
BUDAPEST

PLACHT TESTVÉREK
Különlegességek: Iskolai hegedűk. Mech. szalon zenehangszerek. Harmonikafuvolák 1/4, 2, 3 oktávás. Sétabot fuvola. Nickel flageolet. Iskolai harmonium. Hangjelzősip dalárdáknak
Cs. és kir. szab. hangszergyártók.
Budapest,
József-tér és Wurm-utcasaroképület
Zenehangszerek legnagyobb raktára.
Ariston, Herophon, Helyphon, Melyphon, Poliphon, Pianophon, Symphonion, Phönix, Viktoria, Orpheus, Manophon, Mignon, Kintorna.

GROSSMANN S.
FÉRFI-SZABÓ
Budapest, Deák Ferencz- és Bécsi-utca sarok.
Nagy raktár kész férfiruhákban, továbbá mindenféle livrek és pedig:
Legolcsóbb árak és pedig:
1 teli öltöny 16 frt. Jaquet-öltöny 28 frt.
1 nadrág 6 „ Frakk-öltöny 28 „
1 elegáns városi bunda 50 „ Kék sacco-öltöny 20 „
1 barsony kabát és mellény 16 „ Utozai öltöny 28 „
1 frakköltöny 35 „ Köppeny 30 „
Köppeny premmel 40 „

SZELNÁR JÓZSEF
(Tulajdonos SZELNÁR ADOLF)
császári és királyi udvari szállító
VIRÁGCSARNOKA
BUDAPEST
IV. ker., Koronaherceg-utca 16. szám

Estélyi, bál, lovagló és korcsolyázó keztűk
TITSCHGYULA BALITZKY
cs. és kir. dv. szállító
női és férfi harisnyák IV., Váci-utca 21, a nagy Kristóf mellett.
Selyem fichu-eharpok, lady-plaidek, himalayakötők, uti és kocsizó takaró- és esernyők, alsóöltönyök vadász ujjasok és

KOCH SÁNDOR színház- és hangverseny
1895. április 9-én, esti 7 1/2 órakor a vigadó nagy
A bécsi cs. és k. udv. opera énekművészei 1-ső összhangversenye
MAADER RAOUL, karmester vezeti
MŰSOR.
1. Mozart: Leporello áriája a „Don Juan“-ból
2. Meyerbeer: Aria a „Proféták“-ból
3. Marschner: Aria a „Hans Heiling“ operából
4. Goldmark: Aria a „Sába királynő“-ből
5. Rossini: Hármast a „Tell Vilmos“-ból
Beeth
Mozart, Schrödter és Re
SZÜNET.
1. Smetana: Aria a „Titók“-ból
2. Nikolai: Aria a „Windsori vig nők“ operából
3. Wagner: Pagner Beszéde a „Mesterfelnokok“-ból
4. Donizetti: Hatos a „Lucia“-ból
Beeth kisasszony, Baier asszony, Schrödter, Reichenberg

Holnap április hó 11-én esti 7 1/2 órakor
A bécsi csász. és kir. udvari opera énekművészei 2. összhangversenye.
Április hó 17-én harmadzor és utoljára fe
10 éves esoa hegedűs
BRONISLAW HUBERMANN
A ki ezen valóban tüneményes művészt érdemli, ne mulasson mert nem lesz több alkalma Hubermann hall. Hubermann ugyanis 2 lett szerződötve 150.000 frt honorárium mellett
Jegyek kaphatók a „Harmonia“ zenemű- és zongorakereskedésében

A hangverseny dényre alkalm
Dús választékban.
ESTÉLYI ÉS ALKALMI RUHA-SZÖVETEK.
ROTONDOK.
BÁLI-ÉS ESTÉLYI BELÉPŐK.
stb.
HIRSCH TESTVÉREK
DIVATRUHÁZA
Váci-utca 3. BUDAPEST Váci-utca 3.
Legelegánsabb estélyi toillettek, páisi minta után berendelt termünkben, legelső szaktekintélyek közreműködésével.

TSCHYGULA BALITZKY
Elegáns nyakkendők, selyem, vászon és batiszt zsebkendők, férfi fehérnemű
cs. és kir. udv. szállító
Váci-utca 21, a Nagy Kristóf mellett.

plaidok, himalayakabók, uti és kocsizó takarók és köpönyegek, alsóöltönyök, vadász ujjasok és harisnyák.

DOR színház- és hangverseny vállalat.

h, esti 7 1/2 órakor a vigadó nagy termében

k. udv. opera énekművészeinek

összhangversenye

AOHL kammer vezetője alatt.

MŰSOR.

ája a «Don Juan»-ból

Reichenberg ur.

roléta»-ból

Baier asszony.

ms Heiling» operából

Ritter ur.

ba királynő»-ből

Beeth Lola kisasszony.

il Vilmos»-ből

Schrödter, Schrödter és Reichenberg urak.

SZÜNET.

k -ből

Schrödter ur.

sori vig nők» operából

Beeth kisasszony.

éde a «Mesterúrnokok»-ból

Reichenberg ur.

ciá»-ből

Baier asszony, Schrödter, Reichenberg és Ritter urak.

április hó 10-en esti 7 1/2 órakor

és kir. udvari opera énekművészeinek

2. összhangversenye.

7-en harmadszor és utoljára fellép a

10 éves csoda hegedűs

SLAW HUBERMANN

konyszerű művész mint érdeklődik, ne mulasztja el ezen alkalmat, Hubermann hallani. Hubermann ugyanis 2 esztendőre Amerikába emigrált melletti.

monia» zenemű- és zongorakereskedésében (váci-utca 9.)

gverseny dényre alkalmas.

Dús választékban.

IRSCH TESTVÉREK

DIVATÁRUHÁZA

utca 3. BUDAPEST Váci-utca 3.

SELYEM-
BLUSOK.

FEJ ÉCHARPES
ÉS FICHUS.

PÁRISI
LEGYEZŐK.

HARISNYÁK.
stb.

toilettek, párisi minta után berendezett saját mű-
szaktekintélyek közreműködésével, készíttetnek.

K. K HOF- & KAMMER-

KLAVIERMACHER

L. BÖSENDORFER

WIEN.

Egyedüli képviselője Budapesten

CHMEL J. és FIA

CS. ÉS KIR. UDVARI ZONGORATEREM

BUDAPEST, (HAAS-PALOTA.)

ZIRNER TESTVÉREK

ÉKSZERÉSZEK
ÉS ÓRASZÁLLTÓK

Váci-utca 26. BUDAPEST Váci-utca 26.

Gyémántok, drágakövek, ékszerek, arany és ezüstárúknak legnagyobb választéka

Svájci zsebrórák és cseh gránátárú gyári raktára, eredeti áron.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve átküldjük.

GOTTSCHLIG ÁGOSTON

tea, rum és cognac nagykereskedő

BUDAPEST

IV. kerület, Váci-utca 6-ik szám

VI. kerület, Andrássy-út 23 ik szám

„A mandarinhoz“

„Hong Cong városához“

a városháztér közelében;

a magy. kir. opera átellenében.

Közvetlen behozatal ered. teákban, jamaica és brazilai rumban, ered. francia cognacok és külföldi likörök.

Borok, pezsgők:

TELEFON.

Kávé, csokoládé.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Helyiségváltoztatás

KIRSCHNIK ÁGOSTON ÖZVEGYE

keztü-gyára

nagyban és kicsinyben.

BUDAPEST

Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Koronaherceg-utca 1.

EISENSCHIML ÉS WACHTL

a fényképészet

és rokonszámok összes kellékeinek gyári raktára

BUDAPEST

Váci-utca 12. szám.

BÉCS

VII. Kaiserstrasse 62.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve

GRADL F. ADOLF UTÓDA

papír-, író-, rajz- és festészeti eszközök raktára

Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 18. szám.

Üzleti könyvek és nyomtatványok.

Mindennemű levélpapírok díszes dobozokban, emlékkönyvek, társasjátékok, imádságkönyvek.

Üvegfestészeti utanzatok.

Olajfestmények, fényképek, szentképek rámaiban nagy választékban kaphatók.

Kréta-rajzok fénykép után pontosan elkészíttetnek.

Magy. Kir. Orsz. Üvegfestészeti Műintézet

FORGÓ ÉS TÁRSA

BUDAPEST

VII. Balassa-utca 6.

Templomi, profán üvegfestészet

valamint mozaik

és edzett ablakok kivitele.

Felvilágosítással, valamint tervekkel

az intézet bármikor szívesen szolgál.

Bécs legnagyobb zongoragyára
Gőzszóval dolgozó gyártelep
teljesen korszerű berendezéssel

Gebrüder Stingl

Wien, Laxenburgerstrasse 32.

Nagy kivitel kelet felé.

Készít zongorákat, pianókat mindenféle alakban és árban, rendkívül erős és zengéletes hang, tartós hangszer.

* Képes árjegyzékek bérmentve. *

E. MASLÓ

Schüler Bösendorfer

zongoragyár Bécsben.

VI. Beziirk, Mollardgasse 14. I. c.

Ezen zongorák hangban rendkívül hasonlítanak Bösendorfer gyártmányaihoz, mert készítőjük hosszú éven át a Bösendorfer gyárban tanulta a zongorakészítés mesterségét.

PFEIFER

Schüler v. Bösendorfer

Bécs, IX, Rossauerländer 25.

Kitűnő zongorák, melyek finom hangjuknál fogva majdnem teljesen egyenértékűek a Bösendorfer zongorákkal.

Kizárólag a Harmonia zongorateremben.

FRANZ WOLLEK

zongoragyár

Bécsben, VI., Margarethenstrasse 39.

Jóminőségű

tartós zongoráit

ajánlja a közönség figyelmébe.

L. MAGRINI e FIGLIO

Corso 12. Trieste.

Stabilimenti Pianoforti.

Újonnan alapított rendkívül versenyképes gyár kitűnő gyártmányokkal

főleg ajánlatosak a

gyönyörű kivitelű pianóknak.

Kizárólagosan képviseli a

„HARMONIA“ zongoraterem Budapesten

Váci-utca 9.

BUCHTA

Szerb kir.

udvari szállító

zongoragyár

Bécs, V., Castellelgasse Nr. 12.

Készít tartós, jó hangszereket, melyek elegáns alakjuknál fogva nagyon kedveltek.

„PIANO GERSTENBERGER“

LIEGNITZ.

Rendkívül tartós jó hangú pianóknak

finom elkészítésben folyton raktáron

a „HARMONIA“ zongorateremben.

BENYOVIĆS M.

Kárpitos és díszítő – Tapiçier et decorateur

BUTOR-TERMEI

Budapest, Szervitater 8, I.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát

háló-, ebédlő-, szalon-

uri berendezésekben.

Függönyök és díszítések is létesen és stilszerűen készíttetnek el

„A Cremonai hegedüs“ — Aradon.

A magyar vidéki városok közül Arad az első, mely Hubay operáját a „Cremonai hegedüs“-t, színre hozta, a mint előre látható volt, nagy sikerrel. Leszkay igazgató, a városi színház derék igazgatója, mindent elkövetett, hogy e szép mű, a mennyire egy vidéki színház korlátai megengedik, méltón kerüljön színre. A „Cremonai hegedüs“ nagy zenekarral van instrumentálva s valóban bámulatn, milyen ügyesen tudta a színház karmestere, Barna Izsó, a kis zenekart beilleszteni a nagy keretbe. Ha a központ csak némileg segitene az aradi színház igazgatóságát, ott állandóan jó opera előadásokat lehetne tartani, ép úgy Kolozsvárott, Szegeden és Temesvárott. Ugy látszik a m. kir. operaház intendánsának fogalma sincs arról, hogy mennyire előnyére válnék ezen csekélyke szubvencionálás első sorban a m. kir. operaháznak. Vegyen egyszer magának annyi fáradságot és járja be a nevezett vidéki városokat, több hasznot fog hozni ezen útja egy a vezetése alatti kir. operaházra, mint egyáltalán a hazai zeneművészetre, mintha Olaszországba rendez kéjutásokat tucat énekesek felkutatására, kik nálunk megbuknak.

Az aradi sajtó a „Cremonai hegedüs“ előadásairól következőképp nyilatkozik:

Ritka zenei élvezetnek voltunk a részesei tegnap. Már maga az is elég vonzó volt, hogy Hubay Jenőnek, a hírneves hegedűmesternek „Cremonai hegedüs“-ét a m. kir. operaház után nálunk adták először az országban, de a premiért még érdekesebb tette az a körülmény, hogy maga Hubay Jenő is részt vett abban az ő igazán művészi, gyönyörű hegedűjátékával.

A fővárosi zsurnálisztika legfinnyásabb kritikusi teljes elismeréssel adóztak Hubay Jenőnek az új dalmű színrehozása alkalmából. Olyan melegen, olyan dícsérőleg nyilatkoztak róla, a mit csak igazi mesterművekkel szemben szoktak ezek az urak maguknak megengedni. Az újdonságnak ebben a kiváló figyelemben való részesítése méltán keltette fel az este kíváncsúkat s mondhatjuk, nem csalódtunk felcsigázott várakozásunkban.

Hubay dalműve több igaz-gyöngyöt tartalmaz. Különösen az első részben olyan hatalmas áriák vannak, a melyek jól interpretálva nem téveszthetnek hatást s melyeken itt-ott az idegen librettóval szemben is homlokegyenest felcsillan egy-egy jól eső magyar motívum. Már maga a nyitány megragadó, nem hiába zúgott fel utána olyan intenzív tapsvihár. Gianina, Sandro és Filippo szövegei mind megannyi remek, melyek élvezésével reggelig sem tudnánk betelni.

Hogy az előadás olyan kitűnő volt, abban R. Réthy Laura asszonyt illeti meg az érdem elsősorban és főleg. Gyönyörű, hatalmas hangját, annak óriási terjedelmét tegnap teljes fényében csillogtatta. Magát Hubayt is annyira meglepte ez a vidéken feltűnően szokatlan hanganyag, hogy nyílt színen, a mikor kitapsolták, egy meleg kézszerítással fejezte ki elismerését a kiváló művésznőnek. Réthy Laura különben is állandó óváció tárgya volt s erre a meleg kitüntetésre teljes mértékben rászolgált.

Hasonló dícséréssel kell megemlékeznünk Mezei Mihály Sandrójáról, a mely szintén színvonalon állott. Mezei nagy könyedséggel győzte le a nehéz énekparti minden csínját-bínját s nyílt színen ő is többször kapott zajos tapsokat.

Még a mindig jó Csatárt (Filippo) dícsérjük meg, a kik szokott ambícióval és teljes készséggel járultak hozzá az opera sikeréhez. Nem szabad azonban megfeledkeznünk Barna Izsórol, a genialis karmesterről sem, aki oly rövid idő alatt mesteri előadást produkált egy a zene, mint az énekkel. Hubay Jenő nem is késett kifejezést adni ez iránti meleg elismerésének és köszönetének.

Hubay Jenő hegedűszólója, melyet az első részben, színpalak mögött játszott, minden tekintetben mesteri, elragadó volt. Bámulatos az az erő, az a technika, melylyel ő a »száraz fát« kezeli. Erzelemmel teljes, siró-rívó, bánatos minden hang, gyönyörűség, valódi élvezet meghallgatni. — Zajosan tapsoltak a lámpák elé s a kiváló mester és hegedűművész azzal hálálta meg a közönség meleg elismerését és minduntalan ismétlődő tetszésnyilvánítását, hogy az opera után Schreiver Harry diskrejt zongorakísérete mellett eljátszta Vieuxtemps adagióját s saját szerzeményét, egy fantasztikus, de

igen kedves mazurkát. Még ezt is meg kellett ismételnie. Az opera után számos izben hívták lámpák elé a többi szereplővel együtt.

Természetesen: telt ház. *Aradi Híradó.* Másodszor adták tegnap a szenális művész és komponista művet »A cremonai hegedüs“-t.

A hatás talán még nagyobb volt, mint első estén és az első felvonásbeli hegedű szóló után valósággal viharzerűleg tört ki a taps.

Szerzőnek a felvonások végén igen sokszor kellett megjeleni a közönség előtt.

Hubay Jenő az opera után koncertet adott.

Ez a koncert volt a fénypontja a tegnapi estnek. Magyar dalokat adott elő a művész, melyeket még egy szalon-darabbal kellett megtoldani.

Bámulatos hegedűművészetét egész teljességében ragyogtatta ebben a koncertben, melynél a kritika már-már teljesen megszűnik.

Alföld. Hubay Jenő operája a Cremonai hegedüs, tegnap feledhetetlen élvezetet nyújtott a közönségnek, mely a kitűnő hegedűművészt és zeneszerzőt kitűnő lelkesedéssel üdvözölte. A magán hegedű részek, melyeket Hubay Jenő személyesen játszott el, oly zajos tapsot idéztek elő, a milyen csak ritka alkalmakkor hangzott színházunkban.

Legközelebb a kolozsvári nemzeti színházban kerül színre a »Cremonai hegedüs«.

Djamileh.

(Regényes opera egy felvonásban. Szövegét írta Gallet Lajos, magyarra fordította Ábrányi Emil. Zenéjét írta Bizet György.)

A korán elhalt szerencsétlen sorsú Bizet György csakis halála után arat elismerést és dicsőséget; művei egyenként ébrednek igaz életre és míg szerzőjük hányt-vetett tetemei a Père Lachaiseben porladoznak, azok diadalmas köruton bejárák az egész művelt világot. Bizet belehallt a halhatatlanság utáni hasztalan törekvésbe, de művei ismét föltámasztották örök életre. És míg az élet megtagadta a dicsőség után szomjuzótól nemcsak a babért, de még a kenyeret is, addig most halála után dicsőség és babér bőven kijut neki és művei szellemi köztulajdonává lettek a földkerekségnek. Nem tudott megélni, de övé a halhatatlanság — ez egyike a sors bizarr szépségeinek, melyből a legtöbb igazi tehetségnek mindenkor bőven kijutott.

Bizet György két művével szerepelt eddig operánk játékvendjében. A csodaszép Carment 1876. év október 28-án adták először a nemzeti színházban és azóta mind a mai napig ez a dalmű állandó, kedvelt repertoirdarabja volt közönségünknek. Ellenben a Gyöngyhálsók című operája, melyet Mahler Gusztáv 1888. év október hó 25-én mutatott be először a m. kir. operaházban, már néhány előadás után nyomtalanul letűnt a műsorról. Tartunk tőle, az lesz sorsa a ma bemutatott Djamileh-nek is, melynek minden szépsége daczára csak tulzott optimizmussal jósolhatnánk életképességet...

Bizet a később »Djamileh«-re elkeresztelt egyfelvonásos operát (eredeti címe: »Namouna«) volt az 1871. év végén írta, tehát a Gyöngyhálsók és a Szép perthi leány című operák után, de a Carmen előtt. A Djamileh 1872. május 22-én került először színre a párisi opéra comiqueben és teljesen elbukott; azóta többször próbálták fölleveníteni, de mindannyiszor hasztalan. A mű tartós érdeklődést nem tudott kelteni sehoh.

A balsiker főoka a hihetetlenül bárgyu és unalmas szövegkönyvben keresendő. Az öt negyed óráig tartó dalműnek ugyszólván semmi esekelvénye és csak három szereplő személye van: Harun, egy gazdag keleti Don Juan, Splendiano, volt nevelője és Djamileh, rabnője, a ki szerelmes urába, Harumba. És mikor Harun, a ki minden négy hétben szeretőt cserél, Djamileht is az obligát hónap elteltével el akarná bocsátani, ez öt meggyőző igazi szerelméről és megkérelmi, minek folytán Harun nem vesz új rabnót, hanem megtartja továbbra is Djamileht. Ennyi az egész.

Ehez a primitív szöveghez már most Bizet fölötté bájos, poétikus zenét írt, mely valóban jobb sorsot és jobb szöveget érdemelt volna. A Carmen szerzője már mutatja e bájos műben is egyéniségének minden megkapó vonását. Szellemes és poétikus, naiv és szenvedélyes, minden színnel rendelkezik palettáján. A mellett kitűnően karakterizált keleti jellege van a zenéjének: érzéki mámor, valóságos hasis-gyönyör varázsa ömlik el az egész művön. A hangszerelése szellemes, habár gyakran bizarr, de már e műben is teljesen igazolja Wagner Richárd ismeretes mondását a Carmenről (»endlich einer, dem wieder etwas einfällt.«)

A dalmű nyitánya egy pikáns indulóval (c-mollban) kezdődik, a mely később a rabszolgakereskedő bevonulásával visszatér; ehhez fűződik az almtánc egy részlete, a mely hatásos fokozódással átvész egy rövid, erőteljes befejező részbe.

Az első jelenést a Niluson evező hajósok poétikus karéneke (»már lement a nap«) vezeti be, kár, hogy ezen a színpalak közt tulságos halkan énekelt karének és hárfa kísérete egészen elveszett a mai előadás alkalmával. Szép zeneképpel (12/8, fis-moll) kíséri a zenekar Djamileh első megjelenését. Splendiano groteszk kupléja (»a virágfakadáshoz«) és kettőse Harunnal egész nyomtalanul vesz el, de annál szebb és hatásosabb Harun áriája (»mindegy nekem, ha csókol hévvel«), mely csak az andantino részben (»jó ha szőke, jó ha barna«) lapul el és lesz erőltetetté. Kedves rondoszerű dal Djamileh arietteje (»elröppült a kába álom«), mely a végén a keringő ritmus felé közeledik, ügyes a Splendiano bordala (»mily pompás terített asztal mellett«) és a keleti zenének valóságos gyöngye Djamilehnek a lahorei királyról szóló gházelleje, mely egy hegedű-pizzicato és hárfa-arpeggiák, közbe fuvola és klarinét által kísért, kedves buskomor melódiával hozakodik elő. Ellenben Harunnak válasza (»busolni kár«) a Szép Helena, Hoffmann, Rip és más fran zia operettek emlékeztető kopott zenei közhely, melyért csak a reá következő öde, friss terített kárpótól némlik.

De az egész partitúrának gyöngye az ezután következő kánonszerű karének (»nézd csak a szépet«) pompás ritmikájával és szellemes dinamikai fokozódásával, mely a graciaöz zenekari utójátékban leli hatásos befejezését. Ma este ez az egyetlen szám aratott általános és őszinte elismerést, a többi mind hatástalanul hangzott el.

Djamileh panasza (lamento) üres, kifejezéstelen és erőltetett, a rabszolgák bevonulása a nyitányból ismeretes indulót ismétli, de igen bájos (valóságos hamisítatlan Bizet) a reá következő almtánc, mely egy jellemző keleties melódiát hoz elő szellemes hangszerelésben és hatásos fokozódásban. Splendiano dala, (»most már a leányka enyém lesz«), amolyan operette kuplé, a befejező szerelmi duett pedig csak a végén: Djamileh kifakadásánál (»oh játszótól velem«) és az együttes részben (»hallgasd vallomásom«) keltett némi érdeklődést az addig már kifáradt, unakozó közönségnél.

Az újdonság a mai bemutató előadáson csak közepes sikert aratott, többször hívták ugyan a szereplőket a függöny elé, de ez az elismerés csak is az előadó művészeknek szólt, maga a mű egész hidegen hagyta a közönséget.

A czimszerepet Hilgermann Laura asszony énekelte; ez az intelligens énekesnő ma is mindenképen megfelelt művészi föladatának, érzéssel énekelt és eléggé tisztán és érthetően ejtette ki a magyar szöveget. Harun szerepében sok sikerült momentuma volt Arányinak is. Splendianot Dalmoki diszkrét komikummal látta el.

A zenekart Grossmann karmester vezényelte, sok gondnal és művészi nuanczírozással.

Dr. Beldi Izor.

A „Harmonia“ zeneműkereskedés minden

Magyarországon
redik évfordul
Már csak alig
nak be kell m
gának azt a f
ezredév alatt
kivéve nincsen
mely régibb al
magyar. Igaz,
ján lett az sze
átalakulásig;
binált szerveze
ezer évig volt
lyel és rombol
még további e
szüksége, mint
szabadság, jog
ország minden
körébe, az egész
nélkül belevonj
Ez történt
janak az elleni
további ezer é
lajdona lett a
zeti s állami é
s mert bővös
leszt ki minden
is, s az ősszpo
már eddig is e
még inkább les
megbonthatlatl
Nihes nem
ken hat-hét év
nyokat mutat
domány, irodal
jelen stádiumát
kint: annak l
életrevalóbb k
viszonyitva —
hat fel. A tud
temes világ, tis
szellemi nagysá
nemzetközi ver
De egy té
mértföldes sar

Alapítva 1802-ben

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

cs. és kir. udvari szállítók, kir. szabad, nagykereskedők

Budapest, V., Erzsébet- és Deák-tér sarkán.

Mindenemü futó és szalon szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítő, bútorszövegek, flanel-takarók, lópochrócok stb. e szakmába vágó cikkek dűsan felszerelt raktára.

→ Kimerítő ábrás árjegyzékek ingyen és bérmentve. ←

Alapítva 1803-ban

Menyasszonyi kelengyék a legszebb és legdivatosabb kivitelben.

Fehérmű különlegességek párisi modellek szerint

KOLLARITS JÓZS. és FIAI

IV., Városház-tér 8. • BUDAPEST • az „Ypsilanti“-hoz.

vászon, fehérmű és szövött árak raktárában

a legutányosabban kaphatók.

Szalon és utczaí

czipők

* Az egyedüli legjobb

Karlsbadi czipő

Téli

vizhatlan czipő

urak és hölgyek részére.

KAJARI DEZSÓ

Dorottya-utca 9. sz.

Ettablissement pour la peinture * Gizella-tér Haas-Palota.

Különlegesség:

az elefántsontra való kisebbités

A fent elősorolt munkákat természet után vagy bármely arczkép után készítik el.

STRELISKY, PIETZNER, PROCHASKA

Gizella-tér (Haas-palota).

Kárpitos és diszítő

Kardos D.

Fabator raktár

BUDAPEST,

Ferencz József-tér 6. sz.

(Lánchíd alatt szemben Zrínyi-u. sarkán.)

Házi

a v

csillár

dús vála

SAJ